

COSES de la VIDA

Passarà
avui► **EDUCACIÓ**
Es farà públic a Madrid un estudi sobre el fracàs escolar o► **TELEPORQUERIA**
La directora general de RTVE plantejarà els plans contra la teleporqueria o

Medi Ambient acusa CiU d'ocultar els abocaments de Flix

El conseller Milà assegura que l'anterior Govern va ometre que Erkimia produïa residus radioactius

La firma va admetre haver contaminat el pantà entre el 1988 i el 1993 al no recórrer contra una sentència

MERCÈ CONESA
BARCELONA

L'anterior Govern de la Generalitat va ocultar els abocaments radioactius d'Erkimia (avui Ercros), segons va revelar ahir el conseller de Medi Ambient, Salvador Milà (ICV). El 2002, el Consell de Seguretat Nuclear (CSN) va demanar als governs autonòmics la relació d'empreses que usaven minerals de radioactivitat natural. El servei de coordinació d'activitats radioactives de la Direcció General d'Energia i Mines, dependent de la Conselleria d'Indústria, va contestar el 16 de juliol d'aquell any, «i Erkimia –va subratllar Milà– no figurava en la relació d'indústries».

L'empresa tampoc no va jugar net, segons Milà, ja que en cap moment «va comunicar, com tenia obligació de fer, que hi havia residus radioactius a l'abocador del Racó de la Pubilla», a Flix (Ribera d'Ebre), on Erkimia porta els seus residus des del 1988. El conseller va fer aquestes afirmacions durant una compareixença davant la comissió de Política Territorial del Parlament.

EL PROCÉS DE LA FOSFORITA // Els residus radioactius d'Ercros provenen del procés de fabricació de fosfats a partir del mineral fosforita, que conté quantitats apreciables d'urani radioactiu. D'aquest procés de producció en queden restes d'urani-238 i tori-232.

Precisament, dilluns passat, el CSN es va pronunciar, a petició de Medi Ambient, sobre el risc dels residus dipositats a l'abocador del Racó de la Pubilla. En el seu informe assenyalava que la instal·lació no presenta «cap risc radiològic incontrolat». Aquesta resolució, no obstant, no eximeix l'empresa de declarar les substàncies que aboca.

Una altra qüestió són els residus que, fins al 1988, Ercros va tirar al pantà de Flix, a l'Ebre. Milà també va acusar CiU de «negligència o descuidat» en aquest terreny. Així, va recordar que l'anterior Govern va encarregar un estudi sobre aquella muntanya de deixalles el 1994. Els resultats, que ja alertaven d'un alt grau de contaminació, es van tenir el 1996. «I no s'hi va fer res –va explicar Milà– fins que el 1999 es va encarregar un segon estudi».

ARXIU / JORDI TORDO

► Muntanya de residus tòxics davant de la planta d'Erkimia, a Flix, el setembre passat.

Un estudi aposta per cobrir els sediments tòxics de l'Ebre

►► Un estudi encarregat per Erkimia a experts de les universitats de Barcelona i Politècnica de Catalunya aposta pel recobriments dels residus que hi ha al pantà de Flix com «la millor solució per resoldre el problema amb el menor impacte ambiental», segons van explicar fonts de l'empresa. El sistema consistiria a recobrir els sediments amb una o diverses capes d'àrids d'entre 30 i 70 centímetres de gruix que, segons els experts, evitarien l'emissió de substàncies químiques.

Les crítiques del conseller van incloure el Govern central del PP. Va assegurar que el febrer passat va parlar amb la llavors ministra de Medi Ambient, Elvira Rodríguez, de la contaminació del pantà de Flix, i li va admetre que coneixia el problema, però no hi va fer res.

L'EMPRESA, RESPONSABLE // Milà va deixar clar que ara s'està en ple procés de buscar una solució als residus del pantà de Flix: confinar-los o treure'ls fora. En aquest sentit va subratllar que Ercros haurà de col·laborar en la solució que s'adopti, «tenint en compte que ja ha reconegut la seva responsabilitat en l'assumpte». Milà es va referir a una sentència del Jutjat d'Instrucció de Falset del 24 de febrer del 2003 per la qual es «considera provat», va dir, que entre

el 15 de setembre de 1988 i el 28 d'agost de 1993, Erkimia va superar els límits d'abocament de mercuri i d'organohalogenats. La sentència, que no ha estat apel·lada, obligava Erkimia a netejar els abocaments durant aquell període. Però això encara està pendent d'execució.

El portaveu de CiU i exconseller de Medi Ambient, Ramon Espadaler, va optar per l'atac a l'hora de defensar la gestió del Govern anterior. Va acusar Milà de crear «un alarmisme absolutament innecessari» en la divulgació d'aquest cas. Li va reprotxar la seva demora a informar-ne la fiscalia i que trigués «nou mesos» a donar a conèixer la situació del pantà de Flix a l'opinió pública. Els portaveus d'ERC i del PP van coincidir a criticar l'«alarmisme mediàtic» que, segons ells, Milà ha propiciat. ■

cronologia

UN SEGLE DE QUÍMICA

El naixement ►► La Sociedad Electroquímica de Flix es va constituir a Barcelona el 1897. Va ser la primera fàbrica mundial en l'obtenció de sosa pel mètode electrolític.

El DDT ►► També va ser la primera d'Espanya a produir dicloro-difenil-tricloroetà (DDT), que avui ja està prohibit pel mal que fa a les persones i al medi ambient.

La presa ►► El 1949 es va construir la presa hidroelèctrica de Flix. A partir d'aquell moment, els residus que la indústria va abocar a l'Ebre van quedar artificialment estancats.

Els sediments ►► El 1960 es va construir la presa de Riba-roja i al pantà de Flix hi van deixar d'arribar sediments des de riu amunt. Ja només rebia els abocaments de la química.

Els fosfats ►► La indústria va tancar diverses línies de producció (com DDT) entre el 1970 i el 1972, per motius ambientals. El 1973 va iniciar la producció de fosfat bicàlcic.

La titularitat ►► SA Cros es va quedar la fàbrica el 1974. El 1987, el grup KIO va passar a controlar Cros. El 1990, la fàbrica ja pertanyia a Erkimia SA, la química del grup Ercros.

Les avaries ►► El 1996 la planta de cloroform va abocar sis tones de clor a l'exterior, que van causar un núvol tòxic. El 2001 hi va haver un abocament de mercuri a l'Ebre.

Els llocs de treball ►► La factoria de Flix tenia 329 treballadors l'estiu passat. El 1960 havia arribat a tenir 1.508 persones en nòmina.